

KINDERMOORD IN 1686 (2)

door Daniël VERSTRAETE

De volgende dag kwam het stadsbestuur terug samen (burgemeester CAREW, schepenen FAYOLLE, DOMICENT, RUEBENS, DUENAS, DE WITTE en HAMILTON, griffier DE MEULEBEQUE, pensionaris TIMMERMAN en baljuw BORM). Er werd aan de geneesheren gevraagd of Thérèse in staat was om die dag gepijnigd te worden. Zij antwoordden dat dit niet mogelijk was. De schepenen verwittigden dan twee beëdigde vroedvrouwen die Thérèse moesten onderzoeken om te zien of zij ooit een verlossing gekend had. Anne QUISSEN en Janneken BIENAMEY zegden dat zij dat niet konden doen maar docter CLOU bracht hen op de hoogte van hun taak. Zij onderzochten Thérèse en brachten rapport uit bij de dokter. Zij bevonden "een kleine spanning op de buik van de navel opwaarts en van de navel nederwaarts tot aan het slot was de buik zacht en papachtig". Dokter CLOU besloot daar uit dat Thérèse kinderen had gebaard.

Op 21 oktober 1686 zegde dokter CLOU dat Thérèse de torture kon doorstaan. De officier crimineel werd dan ook voor de volgende dag ontboden en Thérèse kreeg terug de volle lading. Die keer duurde het echter slechts twee uur. Thérèse riep en tierde maar zij bleef bij haar vorige verklaringen. Men wilde haar vooral doen zeggen op welk uur zij naar de zee gegaan was. Zij antwoordde dat zij dat al gezegd had. Men vroeg haar het nog eens te zeggen maar Thérèse zweeg. "'t Is heet genoeg !" riep ze "waarom doet ge vier onder mijn voeten ?". De scherpreechter veegde het zweet van haar aangezicht en zij kreeg een beetje bier. "Ik bedank u" zegde Thérèse. "Kunt ge mij meerder pijn aandoen doet het. Aai mij, aai mij, ik word kwalijk !". De griffier noteerde dat zij daarna "zeer heeft geextravageert en gemaakt de uitzinnige, brullende gelijk een kwade koe ofte stier, huilende en brullende". De docters verklaarden dat zij flauw werd en men staakte de torture. Men legde haar op een bed en zij lag daar een half uur zonder spreken "makende groote grimassen".

P. BOUVAERT, pensionaris-crimineel van het Vrije, was naar Oostende gekomen om raad te geven in die zaak. Hij stelde voor het scherp examen op Thérèse voort te zetten, haar eten en drinken te onderzoeken en niemand bij haar te laten komen. Daarom besloot het stadsbestuur de pijniging voort te zetten. De geneesheren zegden dat Thérèse bekwaam zou zijn voor de torture nadat ze wat voedsel had ingenomen. Op 23 oktober, om zeven uur 's avonds her begon de miserie. FAYOLLE en DE WITTE zouden ondervragen, griffier DE MEULEBEQUE en pensionaris TIMMERMAN waren, als naar gewoonte, aanwezig. Thérèse begon terug te lamenteren en te roepen. "Aai mijn benen, aai mijn herte !" riep ze na het eerste halfuur. "Liefste Jesus !, och God, goede Jesus ! Mijnheer de docter, mijn herte is flauw ! Och, gekruiste Jesus ! Doet mij dood, ik zal 't geerne vergeven. Ik zal met courage sterven. Heilige moeder Gods Maria, gekruiste God, wees genadig ! Gij hebt zo veel om onzentwille geleden !". Zij kreeg wat klein bier. "Wilde mij kappen en kerven, doet het ! Het leven is nochtans zo zoet ! Goedertierende God, gij hebt zoveel doornen op uw hoofd gehad voor ons !" Zij vroeg wat kaneel en wat water. "Ik wil geerne lijden voor mijn onnozelheid, och Christus Jesus, doe toch mirakel !". Na het tweede halfuur lamenteerde zij verder. "Och kruist mij toch ! Ach mijn benen ! Ik zal nooit meer zijn gelijk ik geweest ben !". Zij kreeg terug wat water met kaneel en wat klein bier.

Zij bleef altijd maar zuchten en kermen. Zij gaf een grote schreeuw en hield de mond omlaag, "zeer respirerende zonder spreken gelijk iemand die rochel in de keel heeft". Zij werd met wijwater bespoten, werd bewusteloos en de dokter gaf de raad op te houden. Zij werd losgemaakt en op een bed gelegd. Zij sloot handen en mond en deed veel geweld. Zij tierde soms en zuchtte en daarna huilde ze als een razend beest. Er werd terug wijwater op haar gezicht gespreeid. Zij bleef tieren en huilen en het derde half uur was ondertussen voorbij. Nu kreeg ze een cordiaal met wijwater in. Tieren en huilen bleef duren, ook haar handen bleven gesloten, teken van waanzin. Ze kreeg terug cordiaal en een weinig oleum succini et juniperi (olie met gele amber en jeneverbes). Zo wilde men haar versterken. Zij kwam tot haar zelf toen de zandloper bijna uit was (derde halfuur). Zij had een soort vallende ziekte en zij deed soms geweld met gans haar lichaam. Daarna lag ze stil zonder roeren. CLOU vroeg haar of zij vroeger nog excessen had. Thérèse antwoordde eerst neen en daarna ja, als zij haar maandstonden had. Zij viel terug in coma, sluitende handen en mond. Toen ze terug bijkwam vroeg ze een glas bier. De vierde zandloper was ondertussen uitgelopen. Het had dus terug slechts twee uur geduurd. Maar de Oostendse magistraten gingen nog niet naar huis ! "Hora nona vesperini" besloten ze Thérèse LEFRANC 's anderendaags nog eens te pijnigen. De geneesheren hadden daar echter een andere mening over. De 24ste oktober gaven zij volgende ondertekende verklaring : "Thérèse LEFRANC, geboren te Oudenaarde, oud 31 jaar, is na zeven kwartiers torture gevallen in convulsien eleptique met kwetsing van het verstand, huiling en bassing, met gesloten handen en grote wringing van het lichaam, soms een half uur lang, veroorzaakt door de grote pijn en door de grote passies van de ziel en commatie van animale geesten. Zulks zou haar nog kunnen gebeuren door die alteresse en pijn".

De magistraten stuurden toen de griffier naar Brugge voor consultatie. Die kwam op 25 oktober terug met bericht van het Brugse Vrije dat de torture na twaalf dagen moest voortgezet worden. Al het lijnwaad en de klederen moesten van Thérèse verwijderd worden. Het haar moest afgeschoren worden op alle delen van het lichaam. Haar eten moest regelmatig onderzocht worden en zij mocht met niemand spreken.

Op 26 oktober verklaarde baljuw Boudewijn BORM dat hij niet langer kon zorgen voor de hechtenis van Thérèse LEFRANC. Zij werd van een grote misdaad beschuldigd en zij moest in betere verzekerde bewaring gezet worden. Hier te Oostende kon zij gemakkelijk uit haar gevangenschap bevrijd worden. Daarbij was er ook gevaar voor overlijden veroorzaakt door de kwalen van de gevangene. Notaris T. BALTIJN stelde die verklaring op. De wethouders deden twee notarissen onderzoeken welke plaatsen in de cipierage bekwaam waren om de gevangene af te zonderen. Zij verstuurden de verklaring van de baljuw naar de Raad van Vlaanderen samen met een bericht vanwege docter CLOU waarin stond dat Thérèse LEFRANC niet behoorlijk in de cipierage kon verzorgd worden. Enkele dagen later mocht de cipier Thérèse in de burgerlijke kamer steken, Alexius CAMBRON in de kapel en Jacques LE PLA in een kamertje boven de "clippe" (de beiaard).

Ondertussen kwamen de advocaten van de gevangenen ook in actie. Reeds op 17 oktober was er een brief op het stadhuis gebracht. Die kwam van de Geheime Raad en bevatte een verzoekschrift van Alexius voor vrijstelling van zijn vrouw en vooral van hemzelf.

Nu kwamen brieven toe van advocaat ELSTRAETE waarin stond dat herhaald pijnigen verboden was en vrijstelling gevraagd werd. Ook advocaat Jan ROELOF vroeg vrijstelling voor Alexius. Na aanvraag bij de Raad van Vlaanderen mocht die advocaat zelfs bij Thérèse komen. De advocaten zouden er ook voor zorgen dat er een kopij van de trouwbrief van Filippine zou voorgelegd worden door notaris VAN HEEDE. Pensionaris TIMMERMAN werd naar die stad gestuurd om de zaak te onderzoeken. Hij kreeg de bevestiging van het huwelijk door burgemeester en schepenen van Filipinne en door de pastoor van Bouchoute. Aanvankelijk hadden die mensen nochtans laten weten dat er geen huwelijk had plaats gehad. Wellicht waren zij bewerkt geworden door de advocaten.

Op 15 november zegden de geneesheren dat Thérèse in levensgevaar was en dat er dus noodzaak was voor biecht. De priesters van Oostende wilden dat doen. Het was tenslotte pater Polycarpus, een capucijn, die aangesteld werd.

De volgende dag moesten de vroedvrouwen Anna CURSEM en Janneken NAERSENS Thérèse ontkleden en haar andere kleren, die gewijd waren, doen aantrekken. Zij moesten haar ook scheren maar dat wilden zij niet doen. De vroedvrouwen vonden niets verdachts op haar lichaam. In haar kleren staken een vingerhoed, een papier-tje met wat medailles, een Drie-koningen-briefje en nog een heiligdom dat zij gekregen had van pater Polycarpus. Alles werd overgemaakt aan de wet.

Op 23 oktober had Thérèse nog altijd convulsien en de geneesheren zegden dat zij niet bekwaam was voor torture. Twee dagen later kwam er bericht uit Brugge dat zij naar die stad moest overgebracht worden. De dokters WILLAYS en VAN MULLEM zouden haar daar verzorgen. Op 29 november om zes uur in de morgen, ging Albert DE MAIRE, luitenant-baljuw, Thérèse wekken en deed haar klaarmaken om getransporteerd te worden. Thérèse zegde hem dat zij nog maar pas gedroomd had dat schepenen RUEBENS en DUENAS met een wagen voor het stadhuis stonden om haar, onder geleide van de luitenant-baljuw en een paar officieren naar Brugge te voeren. Zij besloot daaruit dat haar dromen verwezenlijkt werden.

Thérèse was nog maar een paar uren weg of Philip VAN HOECKE, zoon van Eduwaert, geboren van Oostende, 32 jaar oud en cipier van de stad, kwam melden dat Alexius CAMBRON zijn kleine vinger tot aan het tweede lid had afgesneden. Hij had dat gedaan met een mes dat toebehoorde aan Adriaan ARMIAANS die toen ook in de cipierage gedetineerd werd. Alexius zegde aan de cipier dat hij dat gedaan had uit droefheid omdat Thérèse naar Brugge overgebracht werd. Had het een beter mes geweest hij zou gans zijn hand afgesneden hebben. De luitenant-baljuw kreeg bevel Alexius naar boven te brengen, de schepenen zouden hem onderhoren. Maar Alexius had zijn deur gebarricadeerd met tafel, banken en stoelen. Hij wilde slechts opendoen als de heren van de wet beloofden hem met dezelfde eer te behandelen als zij de knecht hadden behandeld. De heren moesten hem zeggen waarom hij opgesloten was en wie hem beschuldigde. De heren mochten doen wat zij wilden, hij zou liever in zijn cel kreveren. De schepenen deden Jan LE BLEU, stadstimmerman, komen en die moest de deur openbreken. Alexius riep dat hij de eerste die de deur openbrak de laatste klopp op zijn hoofd zou geven. Met de hulp van drie soldaten werd de deur toch opengemaakt terwijl Alexius gedurig met zand en asse smeet. Men leidde hem naar de schepenkamer waar hij nog eens zegde dat hij zijn vinger had afgesneden uit droefheid omdat hij zijn vrouw zo zag lijden. Hij had haar gezien op het binnenplein van de

conciergerie toen zij naar Brugge vervoerd werd. Er was niemand die hem het vertrek gemeld had maar hij had beweging gezien en gehoord en zijn hart zegde hem dat er iets met zijn vrouw gebeurde. Hij riep : "adieu cher coeur ! Adieu chère femme !". Men vroeg hem waarom hij die vrouw zo graag zag alhoewel hij er niet mee getrouwd was en zij hem nooit op de hoogte bracht van bevallingen. Hij beweerde dat hij wel getrouwd was en dat hij wel duizend keren wilde sterven moest zij zijn vrouw niet zijn. Zelfs de paus kon hem daarvan niet ontlasten. Hij verklaarde verder dat hij zich in zijn kamer gebarricadeerd had omdat hij vreesde dat men hem in de kapel of in een blokhuis zou steken. In die ongezone plaatsen kon hij niet leven want hij had iedere dag koorts. Men vroeg hem of het waar was dat hij twee passers in zijn bezit had. Ja, dat had hij maar hij had ze door het venster gesmeten uit vrees dat hij zichzelf leed zou doen. De schepenen zegden hem dat hij geboeid in het blokhuis zou gestoken worden als hij nog dwaasheden deed. Zij deden Pieter TOURCELLE, knecht bij meester-chirurgien Louis TOURCELLE, komen om de kwetsuur, die erg bloedde, te verbinden. CAMBRON moest dit laten gebeuren alhoewel hij aan de luitenant-baljuw gezegd had dat hij zijn vinger slechts zou laten verzorgen als het vuur in zijn schouder zou komen.

Op 2 januari 1687 kwam een brief toe uit Brugge, waarin pensionaris-crimineel BOUVAERT liet weten dat Thérèse haar biechtvader vroeg en dat de docters WILLAYS en VAN MULLEM haar met medecijnen genezen hadden van haar ziekte en "motus epilepticus". Frans GUIELMIN, meester-chirurgien had geholpen bij de medicatie door bloedlatingen en andere zaken toe te passen. De ziekte was van natuurlijke oorsprong, er waren geen fictieve of diabolische oorzaken mee gemoeid. Wanneer Thérèse enkele dagen goed voedsel zou krijgen, zou zij in staat zijn om opnieuw de pijniging te ondergaan.

Enkele dagen later vertrokken burgemeester CAREW, schepenen HAMILTON, de griffier en de luitenant-baljuw naar Brugge om de pijniging voort te zetten. De baljuw had zich laten vervangen wegens een wettelijk beletsel. De schepenen van het Vrije hadden hun toestemming gegeven en op 16 januari herbegon het luguber werk, om tien uur dertig 's avonds. De zandloper te Brugge moest om het kwartier gedraaid worden. Thérèse vroeg reeds na het eerste kwartier een beetje water. Zij zegde dat zij haar tanden niet kon open krijgen omdat de halsband te vast was. Die werd een beetje losser gemaakt zodat zij kon drinken. Thérèse begon dan opnieuw de hulp in te roepen van Jesus, Maria en alle heiligen. "Aai, aai mij, genadige koning heer Jesus !" riep ze en ze vroeg terug wat klein bier. Na het vierde kwartier : "Mijnheren de docteurs, mijn herte is zo kwalijk, mijn herte is zo benauwd ! Ik zal kwalijk worden !". Zij begon te tieren en te burrelen, zij schuimbekte, werd stil en herbegon te roepen. Er werd haar wat wijn ingegoten. Zij bleef burrelen, met geweld tieren en knarsetanden. "Aai mij. Het vier is te heet ! Jesus, Maria, aai mij ! Mijnheer Wallays, mijnheer Van Mullem, ik kan niet meer ! Ik kan niet meer spreken !". Na het elfde kwartier vroeg zij een druppelken wijn. "Scherprechter" riep ze, "voel eens onder mijn kinne hoe dat het daar bloedt". De scherprechter zegde dat het niets was. "Mijnheer de burgemeester, zie eens onder mijn kinne hoe ik daar gesteld ben". De burgemeester antwoordde dat de scherprechter gezegd had dat het de halsband was, dat het niet bloedde. "Laat mij los" riep Thérèse en de griffier zegde dat hij het kon losmaken als zij de waarheid

zegde. "Ik heb de waarheid gezegd !" riep Thérèse en zij begon terug te zuchten en te roepen. Zij deed zoveel geweld dat men haar met drie man moest vasthouden. Na het twaalfde kwartier kreeg zij wat klein bier. "Ach, mijnheer de griffier, doet het wat losmaken onder mijn kinne !". Na het dertiende kwartier zegden de dokters dat Thérèse moest zeggen wat zij wilde hebben, men zou het haar geven. Thérèse antwoordde niet meer. Soms lag zij stil om daarna terug te roepen en te tieren. Na het zeventiende kwartier : "mijnheren de docteurs, ik en kan niet meer, laat mij biechten. Aai mijn benen !". Na het achttiende kwartier zegden de geneesheren dat zij flauw was en wat los moest gemaakt worden. Zij bleef zuchten en burrelen. Zij werd op een bed gelegd vóór het vuur en zij viel drie maal in "convulsen épileptiques". Het was vijf uur in de morgen van de 17e januari toen Cornelis WILLAYS en Joannes VAN MULLEM, docters in de medecijnen, onder eed verklaarden dat Thérèse niet langer kon gepijnigd worden omdat er doodsgevaar was, omdat zij over gans haar lichaam beefde en omdat zij stuiptrekkingen had.

De wethouders van Oostende keerden nog dezelfde dag terug naar hun stad. Zij bespraken daar met hun collega's het advies van de Brugse geneesheren en zij besloten Alexius CAMBRON en Jacques LE PLA nog eens te verhoren. Dat gebeurde op 18 januari maar het bracht geen nieuws aan de dijk. Alexius bleef zeggen dat hij te Filippine getrouwd was. Hij beweerde dat zijn huwelijk geldig was volgens het concilie van Trente. Hij had zelfs geen bewijs van de pastoor nodig, zegde hij. Wie onregelmatig werk deed kon, volgens dat concilie, overal trouwen, beweerde hij. Verder verklaarde hij dat hij niet altijd bij Thérèse kon zijn door zijn werk en dat hij dus niet altijd op de hoogte was van haar zwangerschap. Men vroeg hem ook waarom hij zich verzet had tegen het gerecht. Hij antwoordde dat hij dit gedaan had omdat hij schrik had voor opsluiting in de kapel van het stadhuis of in een blokhuis. Die plaatsen waren op het gelijkvloers en het was er zeer vochtig. Ook Jacques LE PLA werd nog eens aan de tand gevoeld. Hij bleef beweren dat hij een oude vrouw met Thérèse aan de klokkeput gezien had.

De volgende dagen werden ook de vrouwen die met Thérèse gesproken hadden nog eens ondervraagd maar zij herhaalden slechts wat zij vroeger verklaarden. Zij hadden in elk geval die oude vrouw niet gezien. Jacques LE PLA werd zelfs nog eens geconfronteerd met de weduwe CANIVEL die de oude vrouw dus ook niet gezien had. Jacques bleef beweren dat hij ze wel gezien had. Hij zegde toen ook dat Alexius CAMBRON te Alveringem in de achterkerk bezig was een klok te gieten toen hij de boodschap kreeg. Hij had een tang in zijn handen en hij smeed die op de grond zeggende : "mijn vrouw is ook dood !". Hij was hevig aangedaan.

Eigenaardig is het feit dat men Jacques niet ondervroeg over dat kraken van een muskaatnoot en dat men er ook de pastoor van Alveringem geen uitleg deed over geven.

Op 22 januari liet pensionaris BOUVAERT weten dat de dokters hem gezegd hadden dat Thérèse zere benen had, dat ze drie tot vier keren per dag bewusteloos was en dat zij wegens het koud weer nog niet naar Oostende mocht vertransporteerd worden. Ondertussen had heer Hugo VAN HERISSEN van uit Leiden laten weten dat hij niets wist over een huwelijk te Filipinne. De plaats lag echter buiten het bisdom. Heer Hugo schreef uit naam van het vacant bisdom van Castoriën. Oostende had hem inlichtingen

gevraagd. Ook bij de bisschop van Gent had men inlichtingen gevraagd en van daaruit kreeg men als antwoord dat J.B. QUERRYCE, missionaris in Holland, de trouwbrief die in Oostende aangekomen was vals verklaarde. Het kon dus wel een document geweest zijn dat door de advocaten in Filippine of in Boekhoute was gekocht. Zij hadden trouwens twee Spaanse militairen valse verklaringen doen afleggen. Die hadden op die elfde september op wacht gestaan aan de Westpoort van Oostende en zij hadden gezegd dat zij twee vrouwen hadden zien naar buiten gaan. Naderhand hadden ze aan hun kampoverste gezegd dat zij van niets wisten, dat zij dit maar beweerd hadden omdat men hen dat had aangeraden.

Sedert 13 februari was Thérèse terug te Oostende. Men liet haar daar met rust tot einde april 1687. Op 23 april had men nog eens het advies gevraagd van de schepenen van het Brugse Vrije. Dat waren dan F. BLANCKAERT, F. VAN DE SOMPELE, J. BERCHEM en P. BOUVAERT. Men kon Thérèse niet ter dood veroordelen want zij had niet bekend. In die tijd moest de verdachte bekentenissen afleggen vooraleer men kon veroordelen. Thérèse had de moord op haar kind steeds ontkend, ook na vier keren gepijnigd te zijn had zij blijven ontkennen. Men kon haar niet voor moord veroordelen. Wel kon men haar een zware straf geven voor haar lichtzinnig gedrag en voor samenleven zonder gehuwd te zijn.

De volgende dag kwam het stadsbestuur van Oostende samen : burgemeester Antonius CAREW, schepenen Estavan DE DUENAS, LANSWEERT, BORM, DE VIS, VAN SLYPE en DE BROU, pensionaris L. TIMMERMAN en griffier DE MEULEBEQUE. Na bespreking van het Brugse advies velden zij volgend vonnis : "Thérèse LEFRANC moet ter plaatse ordinaire gebracht worden op een schavot en aldaar gefustigeerd worden ter discretie van schepenen, haar verbannende uit de landen van gehoorzaamheid van Zijne Majesteit van errewaarts over haar leven lang met interdictie van daar binnen niet meer te komen op peine van voorder arbitraire correctie, condemneerende haar voorts in de kosten en misen van justitie. Alexius CAMBRON moet compareren in gebannen vierschaar en moet op beide knieën God en de justitie vergiffenis vragen over zijn misdaad, hem bannende uit de landen van gehoorzaamheid van Zijne Majesteit van errewaarts over de tijd van tien jaar met verbod van terug te komen op peine van fustigatie of andere arbitraire correctie, hem veroordelende in de kosten en misen van justitie".

Wegens indispositie van de baljuw werd de uitvoering van die vonnissen uitgesteld tot maandag 27 april. De scherpreechter van Brugge zou tegen die datum uitgenodigd worden. Die maandag kwamen dezelfde mensen samen om de vierschaar te bannen. Dat kon echter niet gebeuren omdat de baljuw ziek was. Men zou hem vragen tegen volgende dag toch aanwezig te zijn. Het schavot zou dan opgericht worden.

Op 28 april 1687 werd de vierschaar gebannen. De baljuw kon niet komen maar hij had volmacht gegeven aan Albert DE MAIRE, luitenant-baljuw. Hij was het dan ook die officieel de vierschaar bande, dat wil zeggen burgemeester en schepenen als rechters deed optreden en hen ook uitvoerende macht gaf.

Alexius CAMBRON verscheen voor zijn rechters en hij voldeed aan de inhoud van de sententie. Het vonnis tegen Thérèse LEFRANC werd door de officier-crimineel (dus de scherpreechter) uitgevoerd. Jacques LE PLA was niet veroordeeld geworden en werd in vrijheid gesteld.

Wat er verder met Alexius en Thérèse gebeurde is mij niet bekend. Het zullen wel twee sukkelaars geweest zijn voor de rest van hun leven. De Oostendse schepenen hebben de moord op een kind niet kunnen bewijzen en wij kunnen dat, drie honderd jaar later, ook niet. Wij kunnen echter wel veronderstellen dat die moord gebeurd is want dat verhaaltje over de vrouw die het kind opnam in haar voorschoot en samen met het kind in de zee versmoorde kunnen wij niet aannemen.

Bron

Brugge, Rijksarchief, fonds Brugse Vrije nr. 17164, blz. 90 tot 140.

WAS OOSTENDE ZO REVOLUTIONAIR IN 1789 ?

Inderdaad, zoals Jan DREESEN het opmerkte (De Plate 88/94) en Ivan VAN HYFTE bevestigde (De Plate 89/172), is er bitter weinig te vinden over het "Oostenrijks-patriottisch" gebeuren te Oostende.

Jacobus BOWENS zet er een punt achter op 12 februari 1787 en het volgende relaas over de Oostendse geschiedenis vangt aan in 1795 (handgeschreven dagboek in het Fonds OSTENDIANA van onze stadsbibliotheek). Twee auteurs die iets meer over Oostende hebben neergepend (R. LANOYE : L'Épopée Ostendaise / Karel JONCKHERE : Oostende verteld) weten er toch al meer over te vertellen.

De bron die Ivan VAN HYFTE aan het licht bracht (André VAN ISEGHEM, bourgmestre et maire d'Ostende) doet er nog een belangrijke schep bij, maar laat VAN HYFTE evenwel niet toe om meer te vertellen over "spanningen in de stad" tijdens deze bezettingsperiode vol afwisseling.

Dat er te Oostende geen politieke spanningen zouden geweest zijn is niet helemaal waar. Enkele maanden geleden bezorgde W. DEBROCK mij de fotocopies van vier gedrukte liederen die door een Oostende-naar gemaakt werden en waarin de spot gedreven wordt met de "Pruymen", spotnaam voor de voorvechters voor een onafhankelijke staat en waar heel wat lokale details uit de doeken worden gedaan.

Het is niet gemakkelijk om uit te vissen op wie en op wat er gezinspeeld werd, onder meer omdat er in één van die liederen een verwarrend jaartal (1799) wordt aangegeven waarin de feiten zouden gebeurd zijn die bezongen worden. Het onderzoek omtrent deze periode verloopt traag omdat, bij gebrek aan voldoende gegevens over Oostende, gelijklopende bronnen moeten geraadpleegd en zoveel mogelijk naar onze "Petite Histoire" geëxcerpeerd worden.

Over deze "Petite Histoire" wil ik het later in een meer uitgebreide en verantwoorde bijdrage hebben.

Jef KLAUSING